

"Kanun'un gecikmesi belirsizlik yaratıyor"

PETFORM Üretim Grup Başkanı Ecvet Sayer'le Türk Petrol Kanunu'nun, Türkiye için önemini konuştuk. Sürekli gündemde olan Türk Petrol Kanunu'nun yürürlüğe girmemesinin sektörde belirsizlik yarattığını ifade eden Sayer, "Halen yürürlükte olan ama uygulamasında birçok sıkıntının bulunduğu Petrol Kanunu'nun acilen yenilenmesi gereklidir" diye konuştu.

Ecvet Sayer

ekonomisine dolaylı yansımaları hakkında bilgi verir misiniz?

Kanun'un yürürlüğe girmesi ülkemize yapılan yatırımları müspet yönde etkileyecek, daha fazla yatırım, daha fazla yeni keşiflerle daha müreffeh bir Türkiye için önemli bir adım olacaktır. Petrol fiyatlarının 100 Dolar/Varil seviyesini geçtiği bir dönemde artacak yerli petrol üretiminin ülkemizin ödemeler dengesinde yaratacağı durum aşikârdır. Yüksek petrol fiyatları bile tek başına yeni yasanın çıkartılması için gerekebilir.

Türkiye'nin en ideal yasaya ve yatırım ortamına sahip olması halinde petrol ve doğal gaz arama alanında sahip olabileceği azami potansiyeli nasıl değerlendiriyorsunuz? Bugün itibarıyla sahip olunan potansiyel ile karşılaştığımızda nasıl bir ölçek farkı olacak uzun vadede?

Türkiye'de petrol arama için zor bir iş olup, ülkemizde petrol bulmak ciddi yatırım ve şans gerektirmektedir. Türkiye'nin aranması henüz tamamlanmamıştır. Ülkemizin aranmasının tamamlanması için bugünün fiyatları ile 40 milyar dolar tutarında arama yatırımının ülkemizde yapılması gerekmektedir. Bu mali kaynak ülkemizde olmadığı için en cazip şekli bu yatırımı yabancı sermayeye

yaptırmaktır. Zaten ülkemizde petrol arama yatırımlarına yatırım yapan yerli şirket sayısı sınırlıdır. Bunun yanında bu şirketlerin mevcut yatırımları ile de 40 milyar dolar tutarında bir hacmin yakalanması kısa vadede gerçekçi değildir. Aramalardan alınacak müspet sonuçlara göre ülkemizin ihtiyacı olan petrolü yerli kaynaklardan sağlamaması için bir sebep yoktur. Daha çok arama yatırımı ile üretim artacaktır. Çağımız modern sismik teknoloji ile tektonik olarak karmaşık olan ülkemizde petrol arama için daha ucuz olmasa bile, daha

konularda sektörün beklentilerini yetkili organlara iletilmişlerdir. PETFORM bu çerçevede elinden geleni yaptığında da henüz netice alınamamış olması hayal

kırıklığı yaratmıştır. Buna rağmen çabalarımız devam etmekte ve PETFORM olarak yapılacak her türlü iyileştirici adımlar desteklemeye devam edeceğiz.

"Sektör, Kanun'daki değişken Devlet Hissesi sistemini desteklemektedir"

Bildiğiniz üzere, Türk Petrol Kanunu'nun sektör ve kamuoyu tarafından tartışılan bazı maddeleri var. Özellikle devlet hakkı, devlet hissesi ve ihracat sınırlaması üzerine yoğunlaşan bu maddelere ilişkin görüşleriniz nelerdir?

Devlet Hakkı Maliye tarafından ruhsatların genişliğine göre hektar başına yılda bir kez Devlet'e ödenen kira bedelidir. Mevcut Petrol Kanunu'nda arama ve işletme ruhsatlarından farklı oranlarda tahakkuk ettirilen Devlet Hakkı, yeni yasa ile sadece işletme ruhsatları için tahakkuk ederek, arama safhasında yatırım üzerinde mali yük teşkil etmemesi amaçlanmıştır. Dolayısı ile yeni yasadaki şekli sektörçe uygun olarak mütalaa edilmektedir.

Devlet Hissesi ise Devlet'in üretilen petrolden aldığı paydır. Mevcut Kanunda yüzde 12,5 olan bu oran karada ve denizde her saha için aynen uygulanmaktadır. 1954 yılında 6326 sayılı Petrol Kanunu çıktığı dönemde ülkemiz henüz hiç aranmamış olduğu ve sahaların üretim durumu, derinliği, petrolün gravitesi gibi her saha için değişen parametrelerin bilinmediği bir ortamda bu şekilde genel bir düzenleme yapılmış olması yerinde olmuştur. Ancak bugün ülkemiz petrol potansiyeli tamamen olmasa da ortaya çıkmıştır. Sahalarımız genellikle su itimli rezervler olup üretilen petrol genellikle ağır petroldür. Sahalar çabuk suya dönmektedir ve yeni çevre mevzuatı ile üretim maliyetleri ciddi oranda artmıştır. Ayrıca farklı bölgelerde bulunan ve çok az üretim yapan kuyuların

işletilmesi de zorluk yaratmakta, bu yüzden bu tip kuyular terk edilmekte ve halk arasında "betonlaşarak kapanan kuyular" olarak ün salmaktadır. Bu tip kuyuların işletilmesi bir ya da iki kuyunun değil toplamının kümülatif üretimiyle ekonomik hale gelir. Bu da çok zahmetli ve yüksek maliyetlidir. Bu tip marjinal sahaların üretime devam etmesi için de özel düzenleme yapılması gerekmektedir. Aynı şekilde ülkemiz, karasuları içerisinde de petrol aranması için su derinliğine bağlı olarak özendirici Devlet Hissesi indirimleri sağlanmalıdır. Yeni Petrol Kanunu sahaların üretim oranına, gravitesine ve denizlerde su derinliğine göre eşel mobil sistemine göre değişken Devlet Hissesi oranı öngörülmüştür. Bunu sektör desteklemektedir. Her ne kadar sektörü teşvik etmek için tek başına bu yeterli olmayacaksa bile, Yeni Türk Petrol Kanunu'nda öngörülen sistemin işlerlik kazanmasını temenni ederiz.

Sorunuzun son bölümü ise yerli petrolün ihracat sınırlaması üzerinedir. Aslında bu konuda bir sıkıntı da yoktur. 2003 yılında yasalanan Petrol Piyasası Kanunu'nun 10. maddesi ile yerli petrolün yerli rafinerilerde işlenmesi ile ilgili usul ve esaslar düzenlenmiş ve yerli petrolün liberal bir ortamda memleket ekonomisine kazandırılması ile ilgili 6326 sayılı Petrol Kanunu bünyesinde yer alan çağ dışı uygulama yürürlükten kaldırılmıştır.

PETFORM Üretim Grup Başkanı Ecvet Sayer, Petrol Kanunu'nun acilen yenilenmesi gerektiğini söyledi. Yeni kanunun yürürlüğe girmesinin, petrol arama yatırımlarını arttıracaklarını ifade eden Sayer, gecikmenin belirsizliklere yol açtığı vurguladı.

5574 sayılı Türk Petrol Kanunu'nun yürürlüğe girmesindeki gecikme, Türkiye'deki arama ve üretim sektörünü nasıl etkiliyor?

5574 Sayılı Türk Petrol Kanununun yürürlüğe girmemesi sektörde belirsizlik yaratmaktadır. Arama ve üretim sektöründe faaliyette bulunan yabancı şirketlerin tabi olduğu mali rejim 1950'li yılların sıkı para politikası ve Türk Lirası'nın konvertibilite olmadığı döneme aittir. Halen yürürlükte olan ama uygulamasında birçok sıkıntının bulunduğu Petrol Kanunu'nun acilen yenilenmesi gereklidir.

Kanun'un yürürlüğe girmesi halinde, arama ve üretim sektöründe yaratılacak doğrudan değer ve bunun ülke

cazip imkânları ülkemize sunmaktadır. Bu bağlamda yeni aramalarda başarı şansını eskisine göre daha fazladır.

PETFORM olarak Türk Petrol Kanunu'nun yasalaşması sürecinde izlenmesi gereken yol haritasına ilişkin görüşleriniz nelerdir?

PETFORM kurulduğu günden beri Petrol Kanunu ile ilgili yapılması gereken

